

[Christmas Møller.]

spørger efter de unge Radikales Program, og det kan jeg særdeles vel forstaa. Jeg er særdeles veltilfreds med, at de unge Konservatives Program vækker en saadan Opsigt. Men det var helt urimeligt af det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen, at han vendte sig navnlig mod den Passus, hvor de unge Konservative siger, at der skal være en Regering, der kan regere, at der skal være Disciplin, der skal være Orden, og der skal være Retning. Deri har det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Kraft Ret. Men det, vi maa være klar over, og som i og for sig ikke vedrører Spørgsmaalet, om der skal være Etkammersystem eller Tokammersystem, om Landstinget skal vælges paa den ene eller den anden Maade, det er, at Sandheden om Tingene er den, at vi oplever ogsaa i vort Land en Demokratiets og Parlamentaris- mens Krise. Det gør vi bl. a. af den Grund — og det synes jeg man ogsaa fra de nuværende Regeringspartiers Side skulde forstaa —, det gør man ogsaa af den Grund, at den lige og almindelige Valgret og det demokratiske System kræver som en fuldkommen bestemt Forudsætning, at Vælgerne kan stemme og ogsaa stemmer efter andet end deres egne snævre Interesser.

Den lige og almindelige Valgret og det demokratiske System kræver som absolut Betingelse, at der stemmes efter Idé, efter Anskuelse og ikke blot efter Interesse. Jeg siger ikke, at der ikke ogsaa maa stemmes efter Interesse, thi det vilde være urimeligt at sige det saa afgjort, men at Idé, Mening, Anskuelser om Sagerne, selv om disse Anskuelser gaar imod ens snævre Interesser, skal kunne spille en afgørende Rolle. Saaledes var det i det Demokrati, som arbejdede sig frem, og som havde baade store og mindre Bønder med sig for den lige og almindelige Valgret i 1870erne og 80erne, hvor al Tale om egne snævre Interesser prellede af paa dem. Men man kan ikke nægte, at der er i vore Dage i mangfoldig forskellig Lovgivning kørt Interesser saa voldsomt frem, at man meget godt kan sige, at ved megen Lovgivning gives der til Tusinder, ja Titusinder og atter Titusinder af Vælgere saaledes, at det ikke er Idé og Anskuelse, men først og fremmest deres egne Interesser, der har været afgørende. Og naar dette er Forholdet, saa skabes der en Krise, som man ikke maa være blind for ogsaa raader hos os.

Jeg synes, at hele den Forhandling, der har været ført, viser, at der overhovedet ikke er noget som helst andet Grundlag for vort Land end den lige og almindelige Valg-

ret at bygge paa. Det er ogsaa den Vej, vi for vort Vedkommende ønsker at gaa, men vi har ogsaa Lov til i høj Grad at pege paa, at den nuværende Regering kan ikke med Hensyn til Landstinget og med Hensyn til hele Forfatningen hævde det Synspunkt, at der ikke har kunnet regeres med Landstinget og Forfatningen, naar man samtidig taler om en kolossal Fremgangslovgivning gennem seks Aar, som denne Regering har været Leder af.

Jørgen Jørgensen: Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller glædede sig over den Opmærksomhed, der var om de unge Konservatives Program. Jeg ved ikke, om det var i den Anledning, det ærede Medlem for en Tid siden aabent tog Afstand fra dette Program. Jeg havde Indtryk af, at det ærede Medlem ikke dengang var saa tilfreds med den Opsigt, Programmet havde vakt. Det ærede Medlem vil nu søge at skabe en Forbindelseslinie mellem de Konservatives forskellige Standpunkter til Forfatningen ved at fortælle, at det ærede Medlem nu er ganske enig med det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Kraft; ganske vist tilføjede det ærede Medlem, at han var Tilhænger af, at der skulde herske Disciplin, og jeg ved ikke, om det er Udtryk for denne Disciplin, naar, som det ærede Medlem gentagne Gange sagde, man nu er enig inden for Det konservative Parti, man er i hvert Fald enig om, at man vil stemme det ned, som foreligger. Men derudover har jeg for Resten Indtryk af, at Enigheden hører op. Det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Kraft vil have Etkammersystem. Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller forsvarede ivrigt Tokammersystemet.

Jeg maa sige, at den Manuduktion, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller stiller til Raadighed for os, tror jeg Det konservative Parti først skal anvende selv, for indtil nu har hverken det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Kraft eller det ærede Medlem Hr. Christmas Møller givet noget som helst Udtryk for, hvad det er i denne nye Stat, der skal være Erstatning for Landstinget.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller siger, at Forudsætningen for Forfatningen, som den er bygget op, har været, at den politiske Stemmeafgivning foregaar efter Ideer i væsentlig Grad og ikke udelukkende efter Interesser. Det er en Udtalelse, jeg glæder mig over. Jeg har bare lidt vanskeligt ved at forstaa, hvordan den forenes med netop Det konservative Partis Agitation forud for Amdsraadsvalget. Jeg har et Par Plakater her, som man fra konservativ Side har delt ud i Anledning af Amdsraadsvalget.